

# **Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2004, sp. zn.: 29 Odo 263/2002**

**Zaplacení doměřeného cla je nákladem, který komisionář nutně nebo užitečně vynaložil při plnění svého závazku (§ 588 věta první obch. zák.) a tento náklad je proto komitent povinen komisionáři uhradit.**

NEJVYŠŠÍ SOUD

ČESKÉ REPUBLIKY

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky

rozhodl v senátu v právní věci žalobce Ing. J. B., podnikatele, zastoupeného advokátem, proti žalovanému K. H., podnikateli, zastoupenému advokátem, o zaplacení 78.524,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Klatovech pod sp. zn. 7 C 148/99, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. září 2001, čj. 18 Co 394/2001-141, takto:

**I. Dovolání do výroku I. rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. září 2001, čj. 18 Co 394/2001-141, se v rozsahu 3% úroku jako příslušenství odmítá. Ve zbývajících částech se dovolání zamítá.**

**II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.**

## **O d ů v o d n ě n í :**

Okresní soud v Klatovech v pořadí druhým rozsudkem ze dne 19. 3. 2001, čj. 7 C 148/99-115, rozhodl ve věci v záhlaví označené, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci 78.524,- Kč spolu s 13 % úrokem od 5. 4. 2000 do zaplacení, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.) a že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení 22.774,- Kč v téže lhůtě k rukám zástupce žalobce.

Soud prvního stupně po provedeném dokazování dospěl k závěru, že na základě mezi účastníky uzavřené komisionářské smlouvy žalobce jako komisionář ve smyslu § 588 obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále též „obch. zák.“) nutně vynaložil při plnění svého závazku náklady v částce 78.524,- Kč, když dne 4.4.2000 zaplatil na základě platebního výměru celního úřadu doměřený celní dluh za dovezené motorové vozidlo.

Krajský soud v Plzni k odvolání žalovaného rozhodl v záhlaví označeným rozsudkem, že rozsudek soudu prvního stupně se mění takto: I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 78.524,- Kč s 10% úrokem z prodlení od 5. 4. 2000 do zaplacení, do tří dnů od právní moci rozsudku. Ve zbytku se návrh žalobce na zaplacení příslušenství zamítá. II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení před soudem prvního stupně 12.754,- Kč a na nákladech odvolacího řízení 16.280,- Kč, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Mgr. Lukáše Kuhajdy.

Odvolací soud s odkazem na § 588 obch. zák. měl za to, že předmětnou částku, kterou žalobce zaplatil na „dovyměřeném celním doplatku“, je třeba považovat za nutně vynaložené náklady při plnění závazku žalobce. Náklady podle cit. ustanovení nemohou být totožné s náklady, uvedenými v § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, v platném znění. Z toho, že žalobce nepodal správní žalobu proti rozhodnutí o doměření cla, nelze dovodit, že by jako komisionář při zařizování záležitosti žalovaného (dovoz vozidla) jako komitenta nejednal s potřebnou odbornou péčí. Je právně nerozhodné, zda se na vystavení falešné faktury, ze které vznikl celní dluh v žalované výši, podílel přímo žalovaný a zda byl či nebyl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu podvodu či zkrácení daně.

Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně ve výroku ve věci samé „v podstatě jako věcně správný“ potvrdil podle § 219 občanského soudního řádu (zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů - dále též „o. s. ř.“). Pouze při stanovení výše úroků z prodlení vycházel odvolací soud z § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb., s tím, že úrok činil 10 % jakožto dvojnásobek diskontní sazby, když žalobce nedoložil výši obvyklých úroků podle § 502 obchodního zákoníku. Ve zbytku - co do 3% - proto návrh na zaplacení příslušenství zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný dovolání, jímž jej napadá v obou výrocích a požaduje jeho zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení.

Dovolatel popisuje průběh dosavadního řízení ve věci, když první zamítavý rozsudek soudu prvního stupně ze dne 24. 5. 2000 odvolací soud svým usnesením ze dne 9. října 2000, čj. 18 Co 622/2000-101, v dotčených výrocích zrušil a vrátil věc okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolatel má za to, že dovolání je přípustné, neboť rozhodnutím odvolacího soudu bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř.]. Napadené rozhodnutí „je postiženo“ vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a další důvod dovolatel spatřuje v tom, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a a násl. o. s. ř.).

Dovolatel je přesvědčen, že soudy obou stupňů nerespektovaly ustanovení § 132 a násl. o. s. ř., nehodnotily důkazy jednotlivě a v jejich vzájemné souvislosti a při hodnocení těchto důkazů nebylo přihlíženo ke všemu, co v řízení vyšlo najevo včetně toho, co uváděl žalovaný. Soudy obou stupňů porušily ustanovení § 577 a násl. obch. zák. a § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, v platném znění.

Žalovaný je přesvědčen, že svým jednáním nezavdal příčinu celním orgánům, aby provedly dodatečné doměření cla, naopak žalobce měl využít všech svých znalostí, aby se v celním řízení úspěšně bránil. Žalobce jako účastník tohoto řízení nedostatečně hájil zájmy žalovaného, nevyužil všech možností k obraně. Situaci, že v současné době je celní řízení

pravomocně skončeno a není možno použít opravných prostředků, dovolatel nijak nezavinil.

Dovolatel poukazuje na úpravu komisionářské smlouvy v ustanoveních § 577 a násl. obch. zák., zejména na § 588 obch. zák. o úhradě nákladů a dále na § 24 zák. č. 586/1992 Sb., v platném znění, v němž je popsáno, co je náklad a je toho názoru, že částka 78.524,- Kč není nákladem žalobce jako komisionáře.

V dodatečném podání z 19. 3. 2002 dovolatel uvádí, že žalobce podal žalobu ve správním řízení a Krajský soud v Plzni zrušil rozhodnutí Celního úřadu v Plzni o dodatečném vyměření cla. Důvod k žalobě v předmětné věci proto odpadl a žalobce by zaplacením předmětné částky získal prospěch, na který nemá právní nárok. Dovolatel navrhuje, aby si Nejvyšší soud příslušný spis u Krajského soudu v Plzni vyžádal.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) konstatoval, že na dovolací řízení se vztahuje občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2001 (bod 1., hlavy I., části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb.) a že dovolání je v tomto případě přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., poněvadž napadeným rozsudkem odvolacího soudu byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozsudek zrušil. Není rozhodné, že napadený výrok ve věci je formálně označen jako měnící, nýbrž že obsah tohoto výroku je potvrzující co do merita věci (jak odvolací soud ostatně sám uvedl) a obsahová změna se týká jen příslušenství - úroku z prodlení ve výši 3% jako rozdílu mezi sazbou 13%, přiznanou soudem prvního stupně a sazbou 10% přiznanou soudem odvolacím.

Odvolání však není důvodné.

Pokud jde o námitku, že napadené rozhodnutí je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. v rozhodném znění), dovolatel nijak nekonkretizuje, v čem, v jakém směru soudy nerespektovaly § 132 o. s. ř. při hodnocení důkazů. Dovolatel nikterak nespécifikuje, které důkazy byly hodnoceny vadně, popř. které nebyly vzaty v úvahu a která na základě nich učiněná skutková zjištění proto neodpovídají skutečnosti. Dovolací soud pochybení při hodnocení důkazů neshledal.

Jako druhý důvod dovolání uvádí dovolatel to, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.].

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Na nesprávném právním posouzení věci musí napadené rozhodnutí spočívat, jinými slovy, na tomto právním posouzení musí být rozhodnutí založeno.

Tomuto předpokladu v daném případě odpovídá pouze otázka interpretace a aplikace ustanovení § 588 obch. zák., podle něhož zároveň s úplatou je komitent povinen uhradit komisionáři náklady, které komisionář nutně nebo užitečně vynaložil při plnění svého závazku. V pochybnostech se má za to, že v úplatě je obsažena i úhrada nákladů.

Dovolací soud se ztotožňuje s výkladem cit. ustanovení, jaký zaujaly soudy obou stupňů, tzn. že zaplacení doměřeného cla je nákladem, který komisionář nutně či užitečně vynaložil při plnění svého závazku v souvislosti s dovozem motorového vozidla. Tento výklad není v rozporu s judikaturou odvolacích soudů a dovolacího soudu a je konformní s pravidly právního výkladu cit. ustanovení v soudní praxi.

Zbývající námitky dovolatele nemají právní relevanci. Zejména je nerozhodné, zda žalovaný jako komitent zavdal či nezavdal konkrétní příčinu k doměření cla a zda žalobce jako komisionář využil všech možností k tomu, aby clo nebylo doměřeno (včetně příp. žaloby ve správním soudnictví).

V této souvislosti je namístě poznamenat, že dovolatelem tvrzenou okolnost, že žalobce byl údajně úspěšný v řízení o zrušení platebního výměru o doměření předmětného cla, nemůže dovolací soud vzít v úvahu již proto, že jde o novou skutečnost, dosud v řízení neuplatněnou (§ 241a odst. 4 o. s. ř.), nehledě k tomu, že tuto tvrzenou skutečnost dovolatel uplatnil až po uplynutí dovolací lhůty (srov. § 242 odst. 4 o. s. ř.).

Tím, že dovolatel napadl rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu, způsobil, že v rozsahu 3 % úroku jako příslušenství vymáhané částky, je jeho dovolání subjektivně nepřípustné, neboť v tomto rozsahu mu bylo rozhodnutím odvolacího soudu vyhověno. To odpovídá zásadě, že k podání dovolání je oprávněn pouze ten účastník, v jehož poměrech byla napadeným rozhodnutím odvolacího soudu způsobena újma, odstranitelná tím, že dovolací soud rozhodnutí zruší (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2000, sp. zn. 2 Cdon 1648/97, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 12/2000 pod č. 138); tento předpoklad v daném případě v uvedeném rozsahu splněn nebyl. Dovolací soud proto v tomto rozsahu dovolání jako nepřípustné odmítl (§ 218 písm. b) o. s. ř. ve vazbě na § 243b odst. 5 o. s. ř.).

Ve zbývající části dovolací soud dovolání jako nedůvodné zamítl, když napadený rozsudek odvolacího soudu je z pohledu uplatněných dovolacích důvodů správný (§ 243b odst. 2 věta před středníkem o. s. ř.).

O nákladech dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 a § 151 odst. 1 v návaznosti na § 224 odst. 1 a § 243b odst. 5 o. s. ř. Dovolatel neměl v řízení úspěch, žalobci však žádné náklady, na jejichž náhradu byl měl právo, v dovolacím řízení podle obsahu spisu nevznikly. Tomu odpovídá výrok, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o dovolání.

Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

V Brně 26. srpna 2004